

Granskning av huvudmannens styrning och ledning av elevhälsan

Hylte kommun

April 2021

Viktor Prytz, certifierad kommunal revisor

Amanda Svensson

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
2. lakttagelser och bedömningar	6
2.1 Tillgång till elevhälsan	6
2.1.1 lakttagelser	6
2.1.2 Bedömning	7
2.2 Personal, lokaler och utrustning	7
2.2.1 lakttagelser	7
2.2.2 Bedömning	8
2.3 Samarbete	9
2.3.1 lakttagelser	9
2.3.2 Bedömning	9
2.4 Förebyggande och hälsofrämjande arbete	10
2.4.1 lakttagelser	10
2.4.2 Bedömning	11
2.5 Uppföljning och utvärdering	11
2.5.1 lakttagelser	11
2.5.2 Bedömning	13
3. Revisionell bedömning	15
Rekommendationer	15
4. Bedömningar utifrån revisionsfrågor	16

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hylte kommun genomfört en granskning av huvudmannens styrning och ledning av elevhälsan. Syftet är att granska om barn- och ungdomsnämnden säkerställer att elevhälsan i grundskolan bedrivs ändamålsenligt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden inte helt säkerställer att elevhälsan i grundskolan bedrivs ändamålsenligt.

Bedömningen baseras på en sammanvägning av revisionsfrågorna i granskningen, vilka framgår av rapporten. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. Bedömningen görs på en tregradig skala (uppfylld, delvis uppfylld, ej uppfylld). För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Vi vill understryka att vi under granskningen har tagit del av flera goda exempel från elevhälsans arbete. Elevhälsan har i flera delar förutsättningar, närvaro på enheterna samt är välfungerande. Samtidigt finns det brister som vi anser behöver åtgärdas med utgångspunkt i nämndens ansvar. Eftersom rektorerna har ett uttalat ansvar för att leda och organisera elevhälsan på enheterna behöver nämnden inom sitt övergripande ansvar bedriva en uppföljning och analys som säkerställer tillgång och kvalitet.

Revisionsfråga 1: Tillgång till elevhälsan

Säkerställer nämnden att varje elev har tillgång till elevhälsan?

Vi bedömer revisionsfrågan som *delvis uppfylld*.

Revisionsfråga 2: Personal, lokaler och utrustning

Säkerställer nämnden att de finns personal, lokaler och utrustning för att kunna ge god vård?

Vi bedömer revisionsfrågan som *delvis uppfylld*.

Revisionsfråga 3: Samarbete

Sker ett samarbete mellan elevhälsan och pedagoger inom skolenheterna?

Vi bedömer revisionsfrågan som *uppfylld*.

Revisionsfråga 4: Förebyggande och hälsofrämjande arbete

Arbetar elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande?

Vi bedömer revisionsfrågan som *delvis uppfylld*.

Revisionsfråga 5: Uppföljning och utvärdering

Följer nämnden upp och utvärderar elevhälsans arbete?

Vi bedömer revisionsfrågan som *ej uppfylld*.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning, analys och rapportering av elevhälsans arbete. På så sätt kan nämnden värdera det arbete som elevhälsan utför och får en grund för att vidta långsiktiga och strategiska åtgärder,
- redan utifrån befintlig uppföljning sammanställa nuläget och vidta kortsiktiga åtgärder för att undanröja brister i tillgång, utförande och förutsättningar för elevhälsan,
- säkerställa att det finns förutsättningar för ett främjande och förebyggande arbete i enlighet med skollagen,
- säkerställa att patientsäkerhetsberättelse upprättas och rapporteras till nämnd i enlighet med patientsäkerhetslagen.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I skollagen (2010:800) samlas skolhälsovården, den särskilda elevvården och de specialpedagogiska insatserna i en samlad elevhälsa. Elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Det innebär att det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Elevhälsans insatser ska stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Varje profession har ett särskilt ansvar att bidra med sin specifika kompetens och att samverka med övriga professioner inom elevhälsan, skolan och utanför skolan. I skollagen tydliggörs att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande.

Kommunens revisorer anser det ytterst viktigt att det finns en väl fungerande elevhälsa för barn, elever och skolpersonal. De vill därmed förvissa sig om att elevhälsan lever upp till skollagens krav genom att genomföra en granskning.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att granska om barn- och ungdomsnämnden säkerställer att elevhälsan i grundskolan bedrivs ändamålsenligt.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Säkerställer nämnden att varje elev har tillgång till elevhälsan?
2. Säkerställer nämnden att de finns personal, lokaler och utrustning för att kunna ge god vård?
3. Sker ett samarbete mellan elevhälsan och pedagoger inom skolenheterna?
4. Arbetar elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande?
5. Följer nämnden upp och utvärderar elevhälsans arbete?

1.3 Revisionskriterier

Skollagen 2010:800 2 kap. 25 §, 4 kap. 3 §

Socialstyrelsens och Skolverkets Vägledning för elevhälsan

1.4 Avgränsning

Granskningen avgränsas till barn- och ungdomsnämndens ansvar och elevhälsan i grundskolan. Granskningen avser år 2020.

1.5 Metod

Intervjuer med representanter för elevhälsan, urval av rektorer i grundskolan, förvaltningsledningen samt nämndens presidium. Sammanlagt har 13 personer intervjuats inom ramen för granskningen.

Granskning av relevant dokumentation i anslutning till revisionsfrågorna.

Genomgång av nämndens sammanträdesprotokoll perioden januari 2020 - februari 2021.

Intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1 Tillgång till elevhälsan

Revisionsfråga 1: Säkerställer nämnden att varje elev har tillgång till elevhälsan?

2.1.1 Iakttagelser

I Hylte kommun finns lokal elevhälsa på varje skolenhet. Skolpsykolog, skolläkare, hörselsamordnare och samordnad funktion kring barn i behov av stöd finns centralt i kommunen. Rektorer ansvarar för den lokala elevhälsan och den kan se olika ut beroende på hur elevhälsan är organiserad. De befattningar som ingår i den lokala elevhälsan är skolsköterskor, kuratorer, specialpedagoger, speciallärare, studie- och yrkesvägledare samt socialpedagog. I intervju med förvaltningen framgår att varje profession i elevhälsan har regelbundna träffar och handledning inom kommunen.

I intervju med förvaltningen framgår att elevhälsans organisation har förändrats de senaste åren. Under år 2016-2018 erhöll kommunen statsbidrag för förstärkning av elevhälsan och det fanns då både central och lokal elevhälsa under en tid.

Organisationsförändringen uppges i intervjuer med förvaltning respektive nämndens presidium ha föranletts av minskade resurser till följd av minskade statsbidrag. En bidragande orsak var även att kommunen är relativt liten för att ha både en central och lokal elevhälsa. Vid intervju med nämndens presidium framgår att resursfördelningen till skolenheterna inte förändrades när fler av elevhälsans funktioner skulle hanteras av rektor. Detta uppges bero på krav på budgetminskningar.

I intervju med förvaltningen framhålls att det under år 2021 kommer att göras förändringar på barn- och ungdomskontoret där tjänsten som samordnare ska förändras till elevhälsochef för att skapa förutsättningar för en tydligare samordning från centralt håll. Vidare framgår att det även ska införas rutiner för att systematiskt sätt säkerställa att det finns tillgång till elevhälsans kompetenser utifrån antalet elever på skolenheterna. Rektor ska fortsatt ansvara för sin inre organisation samt elevhälsopersonal, men förvaltningen framhåller att det framöver ska finnas ett minimikrav för att säkerställa en likvärdig tillgång till elevhälsa. Vid granskningstillfället finns inga politiskt beslutade nyckeltal gällande till exempel antalet kuratorer eller skolsköterska per elev. Vidare framhålls att förvaltningen även tidigare gjort beräkningar och följt nationella riktlinjer gällande nyckeltal inom elevhälsan, men att det inte gjorts på ett tydligt och strukturerat sätt.

I genomgång av nämndens protokoll januari 2020 - februari 2021 framgår inte att något formellt beslut avseende elevhälsan eller elevers tillgång till elevhälsa fattats under perioden. Av granskningen framgår inte att det finns någon ytterligare uppföljning eller säkerställande vad gäller tillgången till elevhälsan på skolorna, eller vilka effekter nuvarande system har. Protokollgenomgången visar att nämnden två gånger under 2020 fått muntlig presentation av personaltätthet i grundskolan. I intervjuer med förvaltning respektive nämndens presidium framkommer att informationen inte innehöll

specifikt fokus på elevhälsans professioner. Vid sammanträde 2020-03-24 § 27 frågar nämnsledamot under punkten för "Övrigt" om arbetssituation och bemanning på elevhälsan, och barn- och ungdomschef besvarar frågan.

I intervju med nämndens presidium framgår att det varit ett stort fokus på ekonomisk uppföljning de senaste åren, och att ambitionen är att verksamhetens kvalitet ska följas upp på ett tydligare sätt framöver. Vid sammanträde 2020-05-19 § 44 tar nämnden del av förslag gällande övergripande målinriktning barn- och ungdomsnämnden som ett underlag för fortsatta diskussioner. Nämnden har tillsammans med förvaltningen under 2020 tagit fram ett arbetsdokument med områden och övergripande målinriktningar som nu ska arbetas med och följas upp. Ett av områdena är *Elevhälsa och varje barns behov*, och berör bland annat likvärdighet och hur organisationen för elevhälsan ser ut på enheterna. I intervjuer med förvaltning respektive nämndens presidium framkommer att dessa målområden ska förtydliga arbetet med att säkerställa verksamheternas kvalitet och strukturera nämndens uppföljning.

I barn- och ungdomskontorets *Kvalitetsrapport 19/20*, daterad 2021-02-09, framgår att det efter omorganisationen till lokal elevhälsa saknas träffar för en samlad elevhälsa i kommunen. Det framkommer även att det saknas en sammanhållande funktion för viktiga centrala elevhälsofunktioner, för sammanhållning och kommunikation, för uppföljningar och utvärderingar av verksamheten samt för utveckling.

2.1.2 Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Vi konstaterar att det finns en elevhälsa med ett lokalt team på varje skolenhet i kommunen samt att vissa professioner finns centralt i kommunen. Granskningen visar att det inte finns något tydligt säkerställande från nämnden om elevhälsans omfattning, till exempel genom genom beslutade nyckeltal/måltal för omfattningen på elevhälsan. Rektorererna har i den nuvarande organisationen ansvar för elevhälsan och det förväntas att rektorererna följer skollagen. I en sådan ansvarsfördelning behöver nämnden genom styrning och ledning säkerställa att elevhälsans omfattning och tillgänglighet är enligt skollagen.

Vi ser positivt på det påbörjade arbetet på barn- och ungdomskontoret där det bland annat ska tas fram rutiner och arbetssätt för att på ett systematiskt sätt säkerställa elevernas tillgång till elevhälsans kompetenser.

2.2 Personal, lokaler och utrustning

Revisionsfråga 2: Säkerställer nämnden att det finns personal, lokaler och utrustning för att kunna ge god vård?

2.2.1 Iakttagelser

I hälso- och sjukvårdslagen 2e § och 2e § fastslås att elevhälsans hälso- och sjukvård ska bedrivas så att den uppfyller kraven på god vård, och att där det bedrivs hälso- och

sjukvård ska det finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att kunna ge en god vård.

Vid intervjuer med rektorer respektive elevhälsopersonal framkommer att tillgången till ändamålsenliga lokaler varierar på de olika skolenheterna. Variationen beror till exempel på om skolan är gammal eller ny, nyrenoverad eller inte. Merparten av de intervjuade företrädarna för elevhälsan framhåller att lokaler finns tillgängliga för elevhälsans professioner, men att ändamålsenligheten varierar. På vissa skolor finns tillgång till eget rum och på andra skolor delar olika professioner rum. I intervju med elevhälsopersonal framkommer att det innebär en del schemaanpassning när två professioner som behöver hålla samtal med elever delar rum, men att det ofta går att ordna. Det uppges vidare att ibland får lösningen vara att ett samtal hålls i ett annat ledigt rum. Detta bekräftas i intervjun med rektorerna som framhåller att det på flera skolor är svårt att ha hela elevhälsoteamet samlat samma dag, då det kan innebära att inte alla har tillgång till ett eget rum. Flera av de intervjuade rektorerna framhåller att det är trångt med lokaler för elevhälsans professioner och att det kräver samordning och framförhållning.

Elevhälsopersonal påtalar att det på vissa skolor är lyhört i de lokaler där till exempel kuratorssamtal ska hållas. I intervju med elevhälsopersonal exemplifieras vidare att det på en skola i kommunen nyligen varit byten av rum och att skolsköterskan nu har ett rum utan tvättmöjligheter.

I samtliga genomförda intervjuer framhålls att det är rektors ansvar att fördela rummen på lämpligt sätt och att det är med rektor eventuella problem diskuteras. Rektor kan sedan ta frågan vidare till förvaltningschef. Det framkommer också att lokalfrågan kan diskuteras i rektorsgruppen inför REP¹-processen, och då kan eventuella behov lyftas med kommunstyrelsen som är ansvariga för byggnationer inom kommunens verksamheter.

Systematisk uppföljning av tillgång till elevhälsopersonal, lokaler och utrustning för att kunna ge vård framkommer inte ur erhållen dokumentation. I intervju med rektorerna framkommer att det gjordes en skollokalsutredning för några år sedan men att tillgången till lokaler och utrustning inte är något som följs upp löpande eller med systematik. I nämndens bokslut 2019 anges att den lokalförsörjningsplan som arbetas fram behöver belysa de olika orternas behov/ tillgång av lokaler i förhållande till barn- och elevunderlag. Det framgår också att det finns behov av att se över att lokalerna är ändamålsenliga ur arbetsmiljösynpunkt och i förhållande till läroplanerna. I nämndens delårsbokslut 2020 anges att en framtida utmaning är att grundskolan ska ha möjlighet att på de mindre orterna kunna organisera så att alla elever får en likvärdig utbildning vad gäller resurser, tillgång till behörig personal och ändamålsenliga lokaler.

2.2.2 Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

---

¹ REP: resultat- och ekonomisk plan

Utifrån intervjuerna kan vi konstatera att det finns varierande förutsättningar på skolorna vad gäller lokaler och utrustning för elevhälsans vårdande insatser. Vidare kan vi konstatera att det finns brister kopplade till lokaler och utrustning som är uppmärksammade av berörd personal och rektorer. De är samtidigt ingen i elevhälsan eller av rektorerna som har framfört att det finns brister som är så allvarliga att det påverkar deras möjligheter att utföra sina uppdrag. Även om de varierande förutsättningarna samt bristerna är uppmärksammade, kan vi konstatera att nämnden endast till viss del har agerat genom att bland annat utreda lokalerna samt notera situationen.

2.3 Samarbete

Revisionsfråga 3: Sker ett samarbete mellan elevhälsan och pedagoger inom skolenheterna?

2.3.1 Iakttagelser

I Socialstyrelsens och Skolverkets vägledning för elevhälsan framgår att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. För att möjliggöra detta behöver det finnas samverkan mellan elevhälsans personal och annan skolpersonal.

I intervju med rektorerna framkommer att i och med att den lokala elevhälsopersonalen är organisatoriskt placerad under rektor så medverkar elevhälsopersonalen i arbetsplatsträffar, interna enhetsmöten, elevgenomgångar mm. Detta framhålls skapa goda förutsättningar för ett gott samarbete mellan elevhälsan och övrig personal på skolorna. Intervjuade rektorer och elevhälsopersonal upplever ett gott samarbete mellan elevhälsan och övrig personal.

I intervju med elevhälsopersonal framkommer att förutom arbetsplatsträffar och liknande så sker systematiserad samverkan med pedagoger vid EHT-möten (elevhälsoteamsmöten), där elevhälsan träffar lärare för att diskutera stöd, behov och anpassningar för enskilda elever. På några enheter har alla klasslärare även så kallade EHM-möten (elevhälsomöten) tre gånger per termin där man tillsammans med elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utöver detta sker på många skolor också en daglig kontakt, och elevhälsans personal medverkar till exempel vid rastaktiviteter. I intervju med elevhälsopersonal framkommer vidare att kontakten med enskilda pedagoger varierar beroende på hur mycket stöd pedagogen efterfrågar.

I de lokala elevhälsoplaner som vi tagit del av påtalas vikten av ett gott samarbete mellan elevhälsan och övrig personal inom skolan. Tydlig specifikation av hur denna samverkan ska ske varierar något i elevhälsoplanerna.

2.3.2 Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som uppfylld.

Granskningen visar att det finns ett gott samarbete mellan elevhälsopersonal och pedagoger på de olika skolorna. Samverkan sker dels genom gemensamma träffar och möten, och dels genom mer vardagliga kontakter. Vi kan konstatera att rektorernas

ansvar för elevhälsan även resulterar i att elevhälsans personal involveras i enheternas möten och rutiner. Detta underlättar samverkan med pedagogerna.

2.4 Förebyggande och hälsofrämjande arbete

Revisionsfråga 4: Arbetar elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande?

2.4.1 Iakttagelser

I barn- och ungdomskontorets *Kvalitetsrapport 19/20*, daterad 2021-02-09 och godkänd på nämndens sammanträde 2021-02-23 § 5, framgår att det främjande och förebyggande arbetet ska finnas beskrivet i skolenheternas planer mot diskriminering och kränkande behandling. Det framgår vidare att alla enheter skriver planer men att de varierar kvalitetsmässigt och att förvaltningen saknar underlag för i vilken utsträckning planerna är förankrade, följs och utvärderas. Iakttagelsen avseende kvalitetsmässig variation görs även i vår genomgång av erhållna planer mot diskriminering och kränkande behandling. I de lokala elevhälsoplaner som vi tagit del av berörs vikten av ett förebyggande och hälsofrämjande arbete kortfattat. Kommunen har ingen övergripande gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling, eller övergripande gemensam elevhälsoplan.

I intervju med rektorerna framgår att skolenheterna utformar sin lokala elevhälsoplan tillsammans med det lokala elevhälsoteamet. Synpunkter inhämtas även från pedagoger. I intervjuer med rektorerna respektive förvaltning framgår att förvaltningen inte samlat in eller gett någon återkoppling på framtagna elevhälsoplaner. De lokala elevhälsoplanerna läggs upp på skolans hemsida. I intervju med rektorerna framkommer vidare att huruvida den lokala elevhälsoplanen är ett levande dokument som är välkänt av alla på skolenheten varierar, och det framhålls vara någonting att utveckla framöver.

I intervjuer med förvaltning framgår att det omtag som nu görs på barn- och ungdomskontoret bland annat ska innefatta ett tydligare stöd kring till exempel elevhälsoplaner samt att en minsta gemensam nämner för vad som förväntas ska arbetas fram.

I kvalitetsrapporten 19/20 lyfts att det behövs ett utvecklingsarbetet kring det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolorna. Det pågår bland annat en satsning från Skolverket, Samverkan för bästa skola, med Örnaskolan där rektorer stöttas som samordnare för elevhälsan. Detta för att förbättra och utveckla elevhälsan på Örnaskolan. Det pågår även ett kollegialt lärande för alla rektorer i kommunen som handlar om elevhälsan.

I intervjuer med förvaltningen, rektorer respektive elevhälsopersonal framgår att skolenheterna kommit olika långt i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. På flera skolor finns till exempel rastaktiviteter, trygghetsvandringar, relationsbyggande aktiviteter över årskurser samt mellan elever och lärare. Intervjuade rektorer framhåller vikten av att tänka kring framgångsfaktorer, och att det är viktigt att väva samman flera olika perspektiv från klasslärare, elevhälsa, fritidsledare och elevråd för att se vad som fungerar bra och var det finns utvecklingsområden. Det framkommer också i intervjuer

med förvaltning, rektorer respektive elevhälsopersonal att olika skolor får lägga mer eller mindre tid på åtgärdande arbete, vilket uppges även återspeglas i anmälda kränkningar och de uppföljningar som görs kring trygghet och studiero.

De förvaltningsgemensamma professionsträffarna och nätverken som finns för elevhälsans professioner anges vara forum där arbetet med hälsofrämjande och förebyggande arbete kan diskuteras ur ett likvärdighetsperspektiv.

2.4.2 Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

I uppföljningen från början av år 2021 framkommer att det finns variationer mellan enheterna hur väl det förebyggande och hälsofrämjande arbetet fungerar. Det är positivt att nämnden och förvaltningen uppmärksammar enheternas förebyggande och hälsofrämjande arbete i utvecklingsinsatser och i uppföljning. Det framkommer vidare att det finns brister i vissa delar och att skolorna får lägga mer eller mindre fokus på åtgärdande arbete. Tidigare kvalitetsuppföljning har endast konstaterat att det saknas en sammanställd bild av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Det finns ingen plan eller målsättning beslutad av nämnden som tydliggör elevhälsans främjande och förebyggande arbete. De lokala planerna där det främjande och förebyggande arbetet ska specificeras följs inte upp på ett systematiskt sätt för att säkerställa likvärdigheten. Vi anser det vara av vikt att nämnden säkerställer att det finns förutsättningar för ett främjande och förebyggande arbete i enlighet med skollagen.

2.5 Uppföljning och utvärdering

Revisionsfråga 5: Följer nämnden upp och utvärderar elevhälsans arbete?

2.5.1 Iakttagelser

I *Årshjul Systematiskt kvalitetsarbete*, reviderat 2019-05-14, framgår insatser för uppföljning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet inom förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshemmet och huvudmannens systematiska kvalitetsarbetet. I årshjulet återfinns ingen explicit uppföljning av elevhälsans arbete.

Genomförd protokollsgranskning visar att redovisning av kränkingsärenden till nämnden sker kontinuerligt.

I *Systematisk kvalitetsmodell och systematiskt kvalitetsarbete för förskola, skola och fritidshem*, daterad 2018-03-22, omnämns barn- och elevhälsokompetens kortfattat som ett av åtta perspektiv som är viktiga för en förbättrad undervisningskvalitet.

I dokumentet *Nulägesbeskrivning och nulägesanalys Huvudman*, daterat 2019-09-27 och 2019-11-27, berörs elevhälsans arbete kortfattat i olika sammanhang. I nulägesanalysen framkommer bland annat att förvaltningen inte har någon sammanställd bild av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och saknar

underlag kring vilken utsträckning de lokala elevhälsoplanerna är förankrade, följs och utvärderas.

I *Åtgärdsplan för huvudman i Hylte kommun*, daterad 2020-02-28, identifieras följande som ett utvecklingsområde:

“Verksamheten har vidare problem med att elevhälsan inte arbetar tillräckligt hälsofrämjande och förebyggande. Orsakerna beror delvis på att kontoret inte i tillräckligt hög utsträckning följer upp enskilda enheters arbete med det systematiska kvalitetsarbetet och inte heller enskilda enheters arbete kopplat till trygghet och studiero, elevhälsa och låga kunskapsresultat i det systematiska kvalitetsarbetet...”

I åtgärdsplanen framgår ett antal mål som ska vara uppfyllda 2020-12-01. Bland annat ska barn- och ungdomskontoret då ha en gemensam intern och extern förbättringsagenda och målsättning samt en gemensam förståelse för kontorets kvalitetsuppdrag och förbättringsarbete (stöd, kontroll, vad som begärs in, processer, årshjul m.m.). I genomförd protokollsgranskning från nämndens sammanträden januari 2020 - februari 2021 framkommer inte tydligt att nämnden tagit del av dessa åtgärder. Detta förklaras i svaret till 2020 års revisionsgranskning av styrning och utveckling av utbildningen, där planen anges vara framtagen av barn- och ungdomskontoret i samarbete med Skolverkets processtödjare i Skolverkets satsning Samverkan för bästa skola. I svaret framgår att åtgärdsplanen avser ett förändringsarbete på kontornivå och att begreppet huvudman använts felaktigt av Skolverket. I svaret framgår vidare att barn- och ungdomsnämnden ändå bör få ta del av en kontinuerlig uppföljning av målen, vilket uppges ska ske på kommande nämndsmöten.

Som omnämnts i tidigare revisionsfrågor framgår i barn- och ungdomskontorets *Kvalitetsrapport 19/20*, daterad 2021-02-09 och godkänd på nämndens sammanträde 2021-02-23 § 5, att det saknas en sammanhållande funktion för viktiga centrala elevhälsofunktioner, för sammanhållning och kommunikation, för uppföljningar och utvärderingar av verksamheten samt för utveckling. Detta framhålls också i intervju med förvaltningen. Vidare framgår i intervjun att *Kvalitetsrapport 19/20* är ett nytt sätt att dokumentera utvecklingsarbetet och att det omtag som ska göras inom förvaltningen bland annat syftar till att tydliggöra områden för uppföljning och analys i det systematiska kvalitetsarbetet. Vid nämndens godkännande av rapporten framgår i sammanträdesprotokoll att kvalitetsrapporten avslutas med förslag på områden att långsiktigt arbeta vidare med. I kvalitetsrapporten framkommer att barn- och elevhälsan är ett av dessa områden.

Protokollgenomgång visar att inget tydligt beslut avseende elevhälsan fattats under perioden januari 2020 - februari 2021. Vid sammanträde 2021-02-23 § 6 har barn- och ungdomsnämnden en diskussion kring uppföljning-/mätmetoder för den övergripande målinriktningen för barn- och ungdomsnämnden. Nämnden beslutar att ge barn- och ungdomskontoret i uppdrag att arbeta vidare med förslag på uppföljningsmetoder för

beslut i nämnden vid ett kommande sammanträde. Som nämnts i revisionsfråga 1 är ett av områdena i målrinriktningen *Elevhälsa och varje barns behov*.

Intervjuade rektorer påtalar att det finns möjlighet att behandla och följa upp elevhälsans arbete i enheternas kvalitetsrapporter, men att elevhälsans arbete inte efterfrågas specifikt i nämndens uppföljning av verksamheten. Medverkande i Samverkan för bästa skola framhåller att elevhälsans arbete till viss del följs upp och diskuteras inom ramen för projektet, och att information om Samverkan för bästa skola delges nämnden. I intervjuer med elevhälsopersonal framkommer en liknande bild, men att analyser görs i samband med kränkingsärenden och att detta är en typ av uppföljning som rapporteras till nämnden. Intervjuade rektorer och elevhälsopersonal framhåller att uppföljning av elevhälsans arbete kan tydliggöras i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete.

Elevhälsan har en skolsköterska som är medicinsk ledningsansvarig (MLA). I intervjuer med elevhälsopersonal framkommer att MLA ansvarar för att ta fram patientsäkerhetsberättelse² i februari varje år. Vi har tagit del av patientsäkerhetsberättelse för 2019, och i intervju med elevhälsopersonal framkommer att 2020 års patientsäkerhetsberättelse är under framtagande. Utifrån genomförd protokollgenomgång kan inte ses att 2019 års patientsäkerhetsberättelse rapporterats till nämnd. Detta bekräftas även i intervju med nämndens presidium.

2.5.2 Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som ej uppfylld.

Vi konstaterar att det inte finns någon systematisk och regelbunden uppföljning av elevhälsans arbete. Denna brist har flertalet gånger noterats av förvaltningen och nämnden utan att någon tydlig åtgärd vidtagits. Det finns olika försök till uppföljning av verksamheten samt genomförd uppföljning, till exempel upprättad patientsäkerhetsberättelse. Dessvärre har försöken och den faktiska uppföljningen inte tagits till vara fullt ut och inte heller nått fram till nämnden. 2019 års patientsäkerhetsberättelse rapporterades inte till nämnden, vilket är ett krav enligt patientsäkerhetslagen.

Granskningen visar vidare att nämnden inte systematiskt följer upp tillgången till elevhälsa på skolorna eller vilka effekter den nuvarande ansvarsfördelningen har. Eftersom rektorerna har ett uttalat ansvar för att leda och organisera elevhälsan på enheterna behöver nämnden inom sitt övergripande ansvar bedriva en uppföljning och analys som säkerställer tillgång och kvalitet. Protokollgenomgång visar att inga ärenden eller beslut avseende elevhälsan har behandlats i nämnden under perioden januari 2020 - februari 2021.

---

²Enligt Patientsäkerhetslagen 3 kap. 9 och 10 §§ ska vårdgivaren dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten, samt senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse.

Vi ser positivt på det arbete som inletts under 2020 avseende tydliggjord uppföljning genom övergripande målinriktningar och konkretiserade uppföljningsmetoder.

3. Revisionell bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hylte kommun genomfört en granskning av huvudmannens styrning och ledning av elevhälsan. Syftet är att granska om barn- och ungdomsnämnden säkerställer att elevhälsan i grundskolan bedrivs ändamålsenligt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att barn- och ungdomsnämnden inte helt säkerställer att elevhälsan i grundskolan bedrivs ändamålsenligt. Bedömningen grundar sig på iakttagelse och bedömningar för respektive revisionsfråga.

Vi vill understryka att vi under granskningen har tagit del av flera goda exempel från elevhälsans arbete. Elevhälsan har i flera delar förutsättningar, närvaro på enheterna samt är välfungerande. Samtidigt finns det brister som vi anser behöver åtgärdas med utgångspunkt i nämndens ansvar. Eftersom rektorerna har ett uttalat ansvar för att leda och organisera elevhälsan på enheterna behöver nämnden inom sitt övergripande ansvar bedriva en uppföljning och analys som säkerställer tillgång och kvalitet.

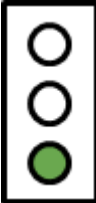

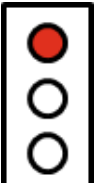
Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning, analys och rapportering av elevhälsans arbete. På så sätt kan nämnden värdera det arbete som elevhälsan utför och får en grund för att vidta långsiktiga och strategiska åtgärder.
- redan utifrån befintlig uppföljning sammanställa nuläget och vidta kortsiktiga åtgärder för att undanröja brister i tillgång, utförande och förutsättningar för elevhälsan.
- säkerställa att det finns förutsättningar för ett främjande och förebyggande arbete i enlighet med skollagen,
- säkerställa att patientsäkerhetsberättelse upprättas och rapporteras till nämnd i enlighet med patientsäkerhetslagen.

4. Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Säkerställer nämnden att varje elev har tillgång till elevhälsan?	Delvis uppfylld	
2. Säkerställer nämnden att de finns personal, lokaler och utrustning för att kunna ge god vård?	Delvis uppfylld	
3. Sker ett samarbete mellan elevhälsan och pedagoger inom skolenheterna?	Uppfylld	
4. Arbetar elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande?	Delvis uppfylld	
5. Följer nämnden upp och utvärderar elevhälsans arbete?	Ej uppfylld	

2021-04-12

CAM

Carl-Magnus Stenehav
Uppdragsledare

Viktor Prytz

Viktor Prytz
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hylte kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-11-19. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.